

OMŠENSKÉ

noviny

Vydáva obec Omšenie

ROČNÍK XXI.

ČÍSLO 1

marec 2015

Cena 0,10 Eur

Vydavateľ periodickej tlače Omšenské noviny (ďalej len PT) týmto v súlade s § 6 ods. 3 tlačového zákona oznamuje, že vlastníkom PT k 31.12.2014 bola obec Omšenie.

Foto: Ing. Jarmila Šabatková

Svoju prvú stránku začali písať 14. apríla 1995. Nulté číslo vyšlo nesmelo na dvojstránke, potom sme sa osmelili vydať štvorstranu a posledné ročníky vychádzajú na desiatich stranách. Znamená to nielen viac informácií, ale z pohľadu obce aj vyššie náklady na vydávanie. Obec sa aj napriek tomu snaží pomocou tlačeného slova poskytnúť občanom potrebné informácie. Dvadsať rokov existencie novín predstavuje asi

Naše noviny majú 20. narodeniny

80 vydaných čísel, v ktorých si naši spoluobčania našli množstvo fotografií, užitočných informácií z činnosti obecného zastupiteľstva, škôl, občianskych združení, športu, histórie a iných oblastí života obce. Podľa ohlasov mnohí netrpezlivo čakajú, kedy vyjde ďalšie číslo. Samozrejme, na druhej strane sú aj takí, ktorí majú iný názor. Aj tu platí, že koľko

ľudí - toľko chutí.

Za 20 rokov svojej existencie sa obsah a skladba našich novín menili a to isté ich čaká aj v budúcnosti, pretože noviny žijú s obcou a menia sa spolu s potrebami jej obyvateľov. Kopírujú nielen tieto zmeny, ale sa na nich aj aktívne podieľajú. Je škoda, že nepribúda viac prispievateľov s nápadmi do ich tvorby. Veríme, že sa to v bu-

dúcnosti zmení. Tí, ktorí sa po prečítaní tohto príspevku rozhodnú stať sa našimi prispievateľmi, môžu napísať k nám do redakcie na e-mailovú adresu: omsenskenoviny@gmail.com. Teší nás, že vďaka internetu sa aj naši rodáci v zahraničí dozvedajú, čo je u nás nového, lebo naše noviny sú uverejnené aj na obecnej stránke www.omsenie.sk.

*Za redakciu novín
Marcela Malová*

Z ROKOVANIA OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA OBCE OMŠENIE

Na ustanovujúcom zasadnutí Obecného zastupiteľstva obce Omšenie Obecné zastupiteľstvo:

Zobralo na vedomie výsledky voľby starostu a volieb do obecného zastupiteľstva a správu mandátovej komisie.

Novozvolený starosta, Mgr. Alojz Marček, zložil zákonom predpísaný sľub starostu obce.

Novozvolení poslanci, Ing. Dušan Barinka, Mgr. Ivan Horňák, Marcela Malová, Igor Malo, Jaroslav Marček, Ing. Jarmila Šabatková, Jaroslav Tvrdoň, Bc. Lenka Uherková a Ing. Viliam

Václav, zložili zákonom predpísaný sľub poslanca obecného zastupiteľstva.

Poslankyňa Marcela Malová bola poverená zastupovaním starostu.

Poslanec Ing. Viliam Václav bol poverený zvolávaním a vedením zasadnutí obecného zastupiteľstva v prípadoch podľa § 12 ods. 2 prvá veta, ods. 3 tretia veta, ods. 5 tretia veta a ods. 6 tretia veta zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

OcZ zriadilo nasledovné komisie v zložení:

Komisia výstavby, územného plánovania, životného prostredia, dopravy, poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva, havarijná komisia

Predseda komisie: Ing. Viliam Václav

Členovia komisie: z radov poslancov: Jaroslav Marček

Odborníkov z radov obyvateľov obce a iných osôb: Ing. Eva Bajžíková, Omšenie 152, Mária Méresová, Omšenie 271, Jozef Bajžík, Omšenie 152, Ľubica Malová, pracovníčka obce

Komisia finančná, sociálna, pre rozvoj podnikania a pre správu obecného majetku

Predseda komisie: Ing. Jarmila Šabatková

Členovia komisie: z radov poslancov: Ing. Dušan Barinka

Odborníkov z radov obyvateľov obce a iných osôb: Anna Langerová, pracovníčka obce, Mária Škrovánková, pracovníčka obce, JUDr. Ľubomír Meravý, Omšenie 338

Komisia pre rozvoj vzdelávania, kultúry, športu, cestovného ruchu, služieb a ochrany spotrebiteľa

Predseda komisie: Mgr. Ivan Horňák

Členovia komisie: z radov poslancov: Bc. Lenka Uherková, Jaroslav Tvrdoň

Odborníkov z radov obyvateľov obce a iných osôb: Pavol Marček, Omšenie 611, Pavol Homola, Omšenie 705, Helena Matuščinová, pracovníčka obce

Komisia na prešetrovanie a vybavovanie sťažností, komisia na ochranu verejného záujmu, verejného poriadku, komisia na otváranie a vyhodnocovanie súťažných návrhov

Predseda komisie: Mgr. Alojz Marček

Členovia komisie: poslanci Ing. Viliam Václav, Ing. Jarmila Šabatková, Igor Malo, Jaroslav Marček

Komisia na tvorbu omšenských novín - redakčná rada

Predseda komisie: Marcela Malová

Členovia komisie: Mgr. Martin Malo, Omšenie 619, zodpovedný redaktor

Pracovníčky obce Mária Škrovánková, Ľubica Malová a Helena Matuščinová - zapisovateľka

Schválilo plat novozvoleného starostu a preplatenie dovolenky doterajšiemu starostovi.

Na riadnom zasadnutí OcZ dňa 16.1.2015 Obecné zastupiteľstvo obce Omšenie:

Zobralo na vedomie informáciu komisie o stave nehnuteľného majetku, informáciu ústrednej inventarizačnej komisie, zámer starostu - vybudovanie bezpečnostného opatrenia budovy Obecného úradu v Omšeni, vyhodnotenie činnosti Obecnej knižnice v Omšeni za rok 2014, informáciu o aktuálnom stave súdneho sporu s Mgr. Viktorom Hlaváčom, informáciu správcu farnosti Mgr. Miroslava Lysičana o možnosti odpredaja alebo prenájmu kultúrneho domu.

Schválilo Dodatok č. 3 k VZN č. 1/2013 o určení dotácie na prevádzku, mzdy a správu školských objektov školám a šk. zariadeniam so sídlom na území obce, plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce Omšenie na 1. polrok 2015, konateľa spoločnosti Laštek, s.r.o., Omšenie č. 330, starostu Mgr. Alojza Marčeka, dozornú radu spoločnosti Laštek, s.r.o. Omšenie č. 330 v zložení: poslanci Igor Malo, Ing. Jarmila Šabatková, Ing. Viliam Václav, rozšírenie predmetu podnikania pre firmu Laštek, s.r.o., Omšenie č. 330, zápis do kroniky obce

za rok 2014, návrh zabezpečiť stavebný dohľad pre prebiehajúce a nadchádzajúce stavebné projekty v obci Omšenie zo strany obce podľa výberu starostu Mgr. Alojza Marčeka, vykonanie kompletného ekonomického auditu obecnej samosprávy.

Na riadnom zasadnutí OcZ dňa 5.3.2015 Obecné zastupiteľstvo obce Omšenie:

Zobralo na vedomie správu hlavného kontrolóra obce Omšenie o kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce Omšenie za rok 2014, informáciu predsedu komisie pre vybavovanie sťažností Mgr. Alojza Marčeka o sťažnosti p. Miču, Omšenie č. 589 na padanie snehu z domu p. Marty Riečickej, Omšenie č. 587,

Schválilo

- Správu hlavného kontrolóra obce Omšenie o vybavovaní sťažností a petícií v obci Omšenie za rok 2014,
- vklad majetku obce Omšenie, ako nepeňažného vkladu do Základného imania akciovej spoločnosti Trenčianske vodárne a kanalizácie, a.s. so sídlom v Trenčíne,

pokračovanie na str.3

- podanie žiadosti na Slovenský pozemkový fond o bezplatný prevod pozemkov vo vlastníctve Slovenskej republiky, v správe Slovenského pozemkového fondu na obec Omšenie v zmysle ustanovení § 2d ods. 1, 2 a § 14d, ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov,
- rozpočtové opatrenie č. 1 - presun rozpočtovaných prostriedkov v rámci schváleného rozpočtu, pričom sa nemenia celkové príjmy a celkové výdavky z FK 08.2.0 Kultúrne služby na zvýšenie výdavkov FK 08.1.0 Rekreačné a športové služby na poskytnutie finančnej dotácie Občianskemu združeniu Jazdecký oddiel Žihľavník Motešice 271, 913 26 Motešice, vo výške 500,00 Eur (slovom päťsto eur),
- zmenu rozpočtu rozpočtovým opatrením č. 2 povolené prekročenie výdavkov z položky rozpočtu 08.6.0 Rekreačia, kultúra a náboženstvo, inde neklasifikované o 440,00 Eur na poskytnutie finančnej dotácie Občianskemu združeniu Rodičovské združenie pri základnej škole s materskou školou pre žiakov 9. triedy Základnej školy s materskou školou Omšenie 629 na tanečný kurz spoločenského tanca,
- rozpočtové opatrenie č. 3/2015 - presun rozpočtovaných

- prostriedkov v rámci schváleného rozpočtu, pričom sa nemenia celkové príjmy a celkové výdavky z podpoložky 717002, FK 06.1.0 Rekonštrukcia a modernizácia na podpoložku rozpočtu 713005, FK 04.5.1 Nákup špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky, náradia a materiálu vo výške 2 220,00 Eur, (slovom dvetisíc dvestodvadsať Eur),
- komisiu v zložení Mgr. Alojz Marček, Marcela Malová, Jaroslav Tvrdoň, Igor Malo, Ing. Viliam Václav na zistenie možností preloženia pamätníka SNP pred budovou Základnej školy v Omšeni a doplnenie pamätníka SNP o pamätnú tabuľu padlým v 1. sv. vojne,
- vyhotovenie a odhalenie pamätnej tabule Jánovi Bajzíkovi (1765 - 1839), rodákovi z Omšenia,
- kronikára obce Omšenie p. Renatu Marčekovú, bytom Omšenie č. 93, PSČ 914 43 Omšenie,
- vyhlásenie súťaže o najkrajšiu úpravu rodinného domu v roku 2015,

Poverilo hlavného kontrolóra obce Omšenie zaradiť do plánu činností hlavného kontrolóra obce Omšenie na 2. polrok 2015 kontrolu všetkých VZN obce Omšenie.

Vážení spoluobčania!

Od môjho nástupu do funkcie starostu našej obce ubehlo niečo viac ako dva mesiace, počas ktorých som sa postupne zoznamoval jednak s pracovnou agendou a takpovediac za pochodu (popri tom) riešil úlohy a plnil povinnosti, vyplývajúce z titulu funkcie starostu. Možno sa bude mnohým z Vás občanov zdať, že ma nie je až tak často vidieť na verejnosti ako môjho predchodcu, pracovné povinnosti a pracovná vyťaženosť počas prvých mesiacov ma však nútia pracovať takmer nepretržite po celé dni. Popritom absolvujem množstvo odborných školení a pracovných stretnutí vyplývajúcich z titulu mojej funkcie, ktoré takisto zaberajú veľkú časť môjho pracovného času, takže zvyknem pracovať mnohokrát aj cez víkendy. Verím však, že v budúcnosti, keď sa situácia postupne znorمالizuje, uvediem aj tento môj deficit voči vám na správnu mieru. To však len ako vysvetlenie pre tých, ktorým možno tak trochu chýba moja častejšia prítomnosť a prezentácia na verejnosti. Píšem Vám však

najmä preto, aby som Vás ako občanov našej obce a zároveň aj daňových poplatníkov, ktorí majú nárok na poskytnutie informácií súvisiacich s hospodárením našej obce, informoval o skutočnom stave finančných prostriedkov pri mojom nástupe do funkcie starostu našej obce. Zároveň sa tým chcem vyhnúť rôznym fámam a nepodloženým informáciám, týkajúcich sa stavu finančných prostriedkov a hospodárenia našej obce. K môjmu nástupu do funkcie starostu bol stav finančných prostriedkov našej obce nasledovný:

Finančné prostriedky v hotovosti v oboch pokladniach obce činili ku dňu môjho nástupu do funkcie **1.970,73 Eur (jedentisícdeväťstosedemdesiat Eur aj sedemdesiattri centov)**.

Stav finančných prostriedkov obce na všetkých bankových účtoch činil k 01.01.2015 dohromady **308.369,42 Eur (tristoosemstisíc tristošesťdesiatdeväť Eur aj štyridsaťdva centov)**.

Stav pohľadávok obce Omšenie činil k 31.12.2014 **28.623,20 Eur (dvadsaťosemtisíc šesťdvestadsaťtri Eur**

aj dvadsať centov). Jedná sa prevažne o neuhradené faktúry za poskytnuté služby a dlžné čiastky na nájomnom za roky minulé.

Stav záväzkov obce Omšenie činil k 31.12.2014 **486.463,20 Eur (štyristoosemdesiatšesťtisíc štyristošesťdesiattri Eur aj dvadsať centov)**. Jedná sa o pôžičku zo Štátneho fondu rozvoja bývania, ktorú obec spláca za bytovku s popisným číslom 705. Tolko v stručnosti aspoň základné informácie. Výsledky rozpočtového hospodárenia budú poskytnuté občanom v záverečnom účte obce, ktorý je vo fáze prípravy. Za zmienku stojí možno ešte informácia, že momentálne

prebieha ekonomický audit obce za rok 2014, ktorého výsledky budú zverejnené po jeho ukončení.

Záverom by som dodal snád už len to, že momentálnou prioritou obce je úspešné ukončenie a skolaudovanie práve prebiehajúcich projektov. Po ich ukončení budeme postupne pristupovať k realizácii ďalších úloh súvisiacich s rozvojom obce a potrieb jej obyvateľov. No a týmto konštatovaním by som sa s Vami aj rozlúčil. Prajem Vám všetkým pevné zdravie, veľa úspechov a hlavne chuti zapájať sa do verejného a spoločenského života v našej obci.

S úctou starosta obce

Záchvevy lásky

*Dávno tomu, čo očaril ju jeden muž
pohľadom do jej očí,
jeho mámil jej líčok rúž,
a tak zrazu stáli zoči-voči.*

ON: "Aké je, prosím, Vaše ctené meno?"

ONA: "Ale ste zvedavý. Volajú ma Júlia."

ON: "Ja prináležím Vám, svoje veno
a naše srdcia sa k sebe túlia."

ONA: "To ste Vy, Romeo z onej básne?"

ON: "Som to ja, Júlia,
keď sme spolu, je tak krásne."

*Nevedno, či bol večer a či ráno,
tí dvaja si povedali ÁNO.*

V Omšeni 17.2.2015, Paľo Kijác, Omšenie 390

Omšenie oživila tradičná fašiangová veselica

Foto: Denis Bielik

Fašiangová veselica priniesla 14. februára 2015 na námestie v Omšeni spev, zabíjačkové hody a pravú fašiangovú zábavu, ktorá sa začala už ráno slávnostným sprievodom masiek. Poslednú možnosť na veselicu pred veľkým pôstom využili obyvatelia a návštevníci z blízkeho i vzdialenejšieho okolia v tradičnom duchu. Medzi špecialitami nechýbala kaša, klobása, jaterničky, tlačienka a domáce šišky. Novinkou bola súťaž v jedení šišiek a zabíjačkovej kaše. K dobrej nálade okrem vareného vína

prispela aj speváčka a heligónkarka z Kysúc Vlasta Mudriková. Ďalšiu heligónkarku, z Trenčianskej Turnej pochádzajúcu Renátu Hromníkovú sprevádzal na ozembuchu Daniel Václav. Vystúpilo tiež dievčenské trio z Omšenia, orchester a detský folklórny súbor Dolinka pri SZUŠ v Omšeni, žiaci ZŠ s MŠ. Záver celému podujatiu urobilo pochovanie basy členmi FS Dolina a losovanie bohatej tomboly od štedrých sponzorov.

V minulosti sa ľudia, ktorí ťažko pracovali, potrebovali

aj zabaviť. Fašiangy sa slávil tri dni pred popolcovou stredou, keď zábave nebolo konca-kraja. Mládenci oblečení v krojoch s dreveným "koňom" (klátom) a ražňom v ruke chodili z domu do domu a vinšovali. Každá gazdiná mládencom za vinš poďakovala slovami "Nech sa šecko darí tak, jak ste vinšovali!" a obdarovala ich klobásou i vajčkami a napichla

kúsok slaniny na ražeň. Mládenci sa po pochôdzke zišli v jednom dome, kde zo slaniny, klobás a vajec robili praženicu s haluškami a pri tom sa veselo zabávali. Dnes sa už zabávame inak, ako v minulosti. Ale v oboch prípadoch platí, že ak sa k dobrej nálade pridajú aj dobrí papkáči, tak určite všetko dopadne dobre.

Marcela Malová

Karnevalová diskotéka 2015

Aj tento rok pripravila obec Omšenie v zastúpení pracovníčky kultúry Heleny Matuščinovej karneval a diskotéku pre deti. Karneval je jednou z aktivít, na ktoré sa deti veľmi tešia. Nielen ony, ale aj niektoré mamičky trpezlivo zhotovovali počas dlhých zimných večerov masky.

Avšak rokmi sa zloženie masiek výrazne zmenilo. Už nevidíme toľko masiek "domácej výroby". Požičovne a predajne spustili ponuku, a tak to v spoločenskej miestnosti hýrilo pestrými farbami princezien, kovbojov, ninja korytnačiek, spidermanov - ale aj rôznymi zvieratkami či kvietkami, nuž a nechýbali ani hudobné nástroje, či darček. Karnevalové masky boli ako každý rok, opäť veľmi pekné a nápadité. Po predstavení masiek a úvodných tancoch mala porota (v zložení poslanec OZ a predseda kultúrnej komisie Ivan Horňák, Majka Vániová za rodičov a nezávislá členka poroty Veronika Škrovánková, toho času žijúca v Anglicku) ťažkú úlohu - vybrať tie najkrajšie.

1. miesto udelili maske **snehová vločka - Sabínka Václavová**
2. miesto získala maska **lego postavička - Martin Duračka**
3. miesto maska **snehová kráľovná - Tatiana Dorušincová**

Postupne si preberalo ceny desať najkrajších masiek. Ani ostatné masky nemuseli byť smutné - všetky dostali vecné ceny, ktoré zakúpila Obec Omšenie. Rada rodičov, občianske združenie Poza školu a tiež Miestna akčná skupina mikroregiónu Teplička nám darovali pre deti ďalšie hodnotné ceny. Po ocenení masiek sa deti zabávali a súťažili v rôznych zábavných súťažiach, pri ktorých asistovali dievčatá z OZ Poza školu. Všetci súťažiaci dostali sladkú odmenu. Každé dieťa si odnášalo so sebou veľa pekných dojmov a zážitkov.

Helena Matuščinová, kultúrna referentka

3xFoto: Júlia Kohútová

Výročie Karola Plicku

14. októbra minulo presne 120 rokov, odkedy sa narodil (1894 vo Viedni) kultúrny pracovník, fotograf, filmový režisér, kameraman a národný umelec Karol Plicka (zomrel 6. mája 1987 v Prahe), ktorého snímky, zachytávajúce starý svet tradičnej ľudovej kultúry, neprestávajú fascinovať dodnes.

Menej sa vie o zberateľskej činnosti tohto básnika fotografie. Zozbieral niekoľko desiatok tisíc ľudových piesní z celého Slovenska. Z toľkého obdivuhodne obsiahleho množstva bol doteraz publikovaný len maličký zlomok.

Zachovala sa nasledujúca dôležitá poznámka: "*Z povrenia Matice slovenskej zbieral u nás staré ľudové piesne profesor Karol Plicka.*" (1) Zistiť koľko a akých piesní v Omšení zapísal, to je úloha čakajúca na bádateľa. Záznamy piesní sú uložené v archíve Matice slovenskej v Martine.

(krátené)

Mgr. Martin Malo

(1) Zápis vtedajšieho kronikára Imricha Sommera k roku 1938. In: *Kronika rím. kat. ľudovej školy v Omšení*, neštránkované. (roky 1919 až 1958). Kronika je majetkom ZŠ s MŠ v Omšení. - Ostatne Plicka zbieral a zapisoval piesne taktiež v susednej Dolnej Porube. "*Príklad zápisov Plickových piesní z Dolnej Poruby alebo z Čičmian potvrdil, že sú zaujímavým a cenným dokumentom*", uvádza odborníčka na slovenskú ľudovú pieseň Eva Krekovičová vo svojom príspevku *Dva prístupy ku štúdiu ľudovej piesne: Českí a moravskí zberatelia v medzivojnovom období na Slovensku*, in: LEŠČÁK, Milan (ed.): *K dejinám slovesnej folkloristiky*. 1. vyd., Bratislava: Prebudená pieseň - nadácia, 1996, s. 68.

V zrkadle času

10. apríla v roku 1945 bolo vojakmi sovietskej armády a Rumunskej kráľovskej armády oslobodené Omšenie. Vojnové útrapy zažili občania najmä počas troch týždňov prechodu frontovej línie cez obec. Nemci sa silou-mocou držali nielen v dedine, ale i v zákopoch na Omšenskej Babe a chate na Baske. Sovietski a rumunskí vojaci postupujúci cez hory od Dolnej Poruby ich napokon prinútili k ústupu. Druhá svetová vojna si vyžiadala svoje obete aj z radov našich občanov. Niektorí zahynuli na východnom fronte ako vojaci Slovenskej armády, iní ako členovia partizánskych skupín v okolitých horách (Jankov vršok, Homôlka). Takmer pred oslobodením obce 6. marca 1945 guľkou neznámeho vojaka prišla o život v blízkosti svojho domu

aj mladá, 21 ročná Katarína Čmelková. Z tých, ktorí v bojoch padli, spomeniem Lukáča Černického, Gabriela Čmelku, Štefana Čmelku, Štefana Ďureka, Juraja Chuchuta, Ondreja Rebru a Valenta Kohúta.

Ja patrím ku generácii, ktorá si oslobodenie pripomína ako akt, ktorý nezažila. Ale v kontexte toho, čo sa v súčasnosti deje (v Európe, na Ukrajine, v oblasti Sýrie a Iránu), je veľmi dôležité myslieť na to, že vojny boli a v súčasnom svete stále prebiehajú. Vznikajú kvôli ľuďom a zlým rozhodnutiam, ktorí v danej oblasti a danom štáte rozhodujú. Je dôležité, aby si aj naša mladá generácia uvedomila, že vojna - ale aj atakovanie takej peknej obce, akou je Omšenie - sa už nesmie vrátiť.

Marcela Malová

Omšenie a Omšenčania očami

Agatona Gillera,

- 3. časť

"Už som spomínal, že v Ondrišovej osadlosti nás prijali veľmi pohostinne. Ponúkli nám mlieko, vajcia a syr, pretože chlieb nemali. V týchto horách je nedostatok chleba. Na kamenistých poliach na úpätí hôr a okraji lesov sa rodí len menej hodnotný jačmeň, ovos a zemiaky, nie ako na Považí, kde sa výborne darí žito a pšenici. Mali sme však so sebou vlastný chlieb, takže sme našich hostiteľov uprosili, aby ho s nami jedli a ponúkli sme ich ešte aj "borovičkou", čiže alkoholom z jalovca. Borovička všetkým rozviazala ústa, takže rozhovor išiel ako "po masle". Oni nám rozprávali o svojich horách, svojom živote a o vojnách, pretože Ondriš bol ako rakúsko-uhorský vojak na vojne v Taliansku. Hovorili aj o svojich stádach a chudobe. My sme im zasa rozprávali o Krakove, o Varšave a celkovo o Poľsku a jeho nepriateľoch.

Nemalým problémom bola pre ich rodinu choroba. Ondrišova strýná bola tak ťažko chorá, že si už mysleli, že zomrie. Okrem toho trpel na zimnicu jeho synovec - štíhly a pekný parobok. Jeden z mojich spoločníkov mu poradil, aby si v lekární kúpil chinínovú kôru za 30 centov, namočil ju do "pálenky" čiže do alkoholu, a aby si z nej

dával po štamprlíku ráno a večer, až kým ho zimnica neopustí. Po nejakom čase sme sa dozvedeli, že rada môjho spoločníka zaúčinkovala. Parobok kúpil chinínovú kôru aj pálenku, lenže namiesto toho, aby pil po štamprlíku "medicíny" ráno a večer, vypil naraz celú kvartu horkej pálenky. Bol totiž presvedčený, že ak má pomôcť užívanie po štamprlíku, tak vypitie celej dávky naraz bude mať ešte väčší účinok.

Prekročenie odporúčanej dávky mu našťastie neuškodilo. Zimnica parobka ihneď opustila a už ako vyliečený rozšíril medzi svojimi správou o tom, čo mu poradil môj spoločník, ktorého on sám pokladal za veľkého a múdreho lekára.

Ako som sa tentokrát presvedčil, slovenský ľud charakterizuje vzácna vlastnosť, ktorou je vďačnosť. Každé dobré slovo, ľudský prístup a každé dobrodenie vie odplatiť láskou a vďačnosťou. A to nielen sediaci, ale aj príslušníci vzdelanej vrstvy Slovákov vedia byť vďační a dlho si zachovávajú v pamäti tých, ktorí ich národu poslúžili akýmkoľvek spôsobom."

(z poľského originálu preložila Zuzana Grabczak)

OSPRAVEDLNENIE

Ospravedlňujeme sa pani Zuzane Grabczak za absenciu poznámky pod príspevkom "Omšenie a Omšenčania očami Agatona Gillera, 2. časť" v minulom čísle Omšenských novín (4/2014, s. 7-8), ktorý pretlmočila do slovenčiny. Text poznámky "z poľského originálu preložila Zuzana Grabczak" vypadol nedopatrením. Šifra -mo- sa vzťahuje k poznámke pod čiarou číslo 1.

redakčná rada Omšenských novín

"Neformálne sa uč na vidieku"

Pod týmto názvom prebiehal celý rok náš projekt, v ktorom štyri mládežnícke vedúce s pomocou koučov z OZ Poza školu realizovali rôzne aktivity. Projekt "Neformálne sa uč na vidieku"

bol podporený v rámci programu Mládež v akcii. Organizovaním aktivít projektu sme našli priestor pre zábavu a pritom sme sa naučili veľa iných dôležitých vecí.

pokračovanie na str.6

Na začiatku sme formou prednášok a diskusií učili mladých fotografovať a následne spracovávať fotky a videá. Počas tvorivých dielní sme si ukázali rôzne techniky práce s materiálom. Vyrobili sme zaujímavé tričká, náramky priateľstva, výzdobu Detskej reštaurácie, naučili sme sa ďalšie recepty. Cez realizáciu Detskej reštaurácie sme si vyskúšali rôzne role - kuchár, čašník, animátor. Spoznali sme autority miestnej samosprávy a ich prácu v rámci aktivity Kto je kto. Spolupracovali sme so seniormi z Omšenia pri príprave kalendára Omšen-

ská dolina a na príprave publikácie zabudnutých tradícií. So seniormi sme zažili dva nezabudnuteľné dni pri príprave chleba v peci a pri príprave Štedrej večere. Usporiadali sme MDD pre všetky deti, kde sme pod názvom Balóniada spolu s deťmi zachraňovali balónové kráľovstvo. Prežili sme trojdňové dobrodružstvo na Baske, kde sme stretli aj strašidlá. Všetky stretnutia prebiehali zábavnou formou, aby naši mladí ľudia a deti zanechali predsudky o veku. Neformálne vzdelávanie bude podchytené vo všetkých smeroch - zasiahlo nielen účastníkov projektu, ale i priamo

nás - realizačný tím. Učili sme sa ako realizovať a organizovať aktivity. Naučili sme sa ako viesť tím, ako organizovať, plánovať, spolupracovať v tíme, ustúpiť, presadiť sa, finančnému účtovníctvu, prezentovaniu, zdolať strach z autorít, rozvíjať našu kreativitu, zdolávať prekážky a mnoho iných vecí dôležitých pre život. Naplno sme rozvinuli svoju kreativitu a podnikavosť v plánovaní jednotlivých aktivít projektu. Rozvírili sme život v našej komunite, zatiahli do našich aktivít širokú verejnosť. Projekt sme ukončili slávnostne večierkom, na ktorý sme pozvali všetkých, ktorí nám

pomáhali. Najviac sa mi páči, že sme našimi aktivitami oslovili ďalšie deti a mládež, ktoré sa k nám pridávajú. A čo plánujeme? Štvrtkové telocvičie pokračujú ďalej, už len čakáme na dokončenie stavebných prác. Na MDD sa môžete tešiť na ďalšie dobrodružstvo. Detskú reštauráciu otvoríme raz cez prázdniny a samozrejme na Mikuláša. Tí, ktorí sú tvoriví si tiež prídu na svoje na Tvorivých dielnach. Najťažšia aktivita, ktorá nás čaká je realizácia detského letného tábora pod názvom "Mysli a preži!". Už teraz vieme, že prežijú iba tí najsilnejší a najodolnejší.

Jarka Šabatková,
predseda OZ Poza školu

Informácia o Valnom zhromaždení M.A.S. mikroregiónu Teplička

V piatok 13.3.2015 sa uskutočnilo v priestoroch hotela Slovakia v Trenčianskych Tepliciach valné zhromaždenie Miestnej akčnej skupiny mikroregiónu Teplička, na ktorom sa predjednávalo aj jej rozšírenie o mikroregióny Podhorie a Uhrovecká dolina. Valného zhromaždenia sa zúčastnili aj zástupcovia našej obce. Valné zhromaždenie otvoril a viedol predseda správnej rady a primátor Trenčianskych Teplíc, PhDr. Štefan Škultéty. Mikroregión Podhorie zastupoval starosta Krásnej Vsi, pán Ing. Milan Došek, mikroregión Uhrovecká dolina zastupovala starostka obce Uhrovec, pani Ing. Zuzana Mačková. Za našu obec sa valného zhromaždenia zúčastnil starosta obce, Mgr. Alojz Marček a za neverejný sektor pán Mgr. Vladimír Repiský, pán Jaroslav Marček a pani Gabriela Porubčanová. Na programe bola okrem iného aj voľba členov správnej rady, jej predsedu a kontrolnej komisie. So svojim príspevkom vystúpil aj starosta našej obce, Mgr. Alojz

Marček. Poukázal v ňom na niektoré skutočnosti, ktoré je potrebné v rámci rozšírenia miestnej akčnej skupiny do budúcnosti zmeniť. Vo svojom prejave ďalej uviedol, že ak má byť vzájomná spolupráca v rámci nového mikroregiónu úspešná, tak musí byť založená na báze vzájomnej dôvery, rešpektovania sa, férovosti a transparentnosti, pričom musia byť už vopred dohodnuté a stanovené presné pravidlá a kritériá vzájomnej spolupráce. Za predsedu správnej rady združenia bol opätovne zvolený primátor Trenčianskych Teplíc, PhDr. Štefan Škultéty. Podpredsedníčkou združenia sa stala pani Ing. Zuzana Mačková, starostka obce Uhrovec. Členom správnej rady sa stal aj starosta našej obce, Mgr. Alojz Marček. Za člena kontrolnej komisie združenia bola zvolená Ing. Jarmila Šabatková. Schválený bol aj nový názov združenia. V budúcnosti bude združenie vystupovať pod názvom M.A.S. Strážovské vrchy, s podtitulom Teplička, Podhorie, Uhrovecká dolina.

starosta obce

Dve výročia osobností duchovného života

6. mája tohto roku uplynie sto rokov od narodenia (konkrétne v Skalskej Novej Vsi, dnes časť obce Skalka nad Váhom) dlhoročného bývalého správcu omšenskej farnosti - Ernesta Omachela. V Omšení pôsobil od 1971 do 1991 a staršia i stredná generácia si tohto pána farára veľmi dobre pamätá.

Mal veľké zásluhy ako iniciátor údržby a opravy kostola. "Medzi prvé práce, ktoré dal urobiť, bolo položenie dlaždíc, vymalovanie kostola [...]. Svojpomocne s farníkmi boli vyhotovené nové lavice do kostola, nové zariadenie do sakristie a celý kostol zvnútra obložený dreveným obkladom. V roku 1984 bola strecha kostola pokrytá novou duralovou krytinou. Najväčšie práce boli vykonané na údržbe kostola v roku 1986 - odizolovanie základov, vysušenie múrov a nová omietka. Práce sa financovali z darov veriacich a robili sa zväčša svojpomocne." (Zdroj: Omšenie 1332-2002, zost. M. LIČKOVÁ - M. PÚČEKOVÁ, 2002, s. 31-32.) Ernest Omachel zomrel 30. augusta 1995 a tretieho septembra bol pochovaný v

Drietome. Kňazské povolanie vykonával 55 rokov.

27. apríla to bude 200 rokov, čo sa - vo Vrbovom pri Piešťanoch - narodil Juraj Žilincík. Ako kňaz účinkoval okrem iného v Trenčianskej Turnej a Trenčianskej Teplej. Jeho pôsobenie v Omšení je ohraničené rokmi 1852 a 1866. Prispeval do Katolíckych novín. Naposledy spravoval farnosť v Dubnici nad Váhom, kde 11.4.1899 skonal. (H. RADVÁNI: "Žilincík (Zsilintsik), Juraj", in: PAŠTÉKA, J. a kol.: Lexikón katolíckych kňazských osobností Slovenska, 2002, s. 1548.)

Mgr. Martin Malo

Pán farár Ernest Omachel

Krátka história turistickej útulne, chaty a triangulačnej vymeriavacej veže na Baske

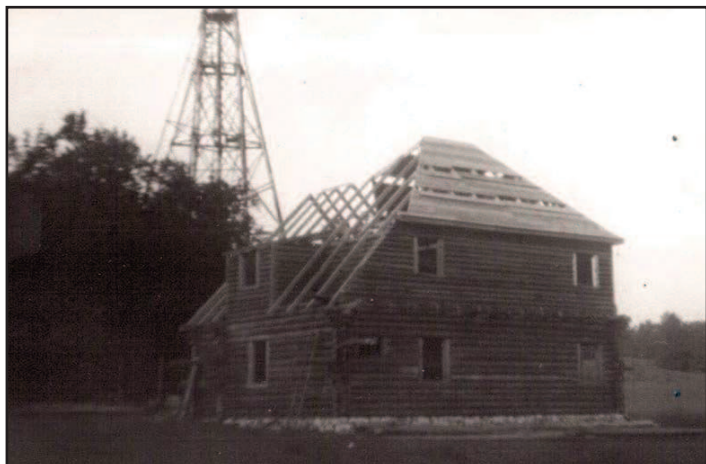
Na lúke pod vrcholom Baske sa v minulosti nachádzala turistická útulňa, ktorá bola postavená v roku 1931 trenčiansko-tepickými nadšencami lyžovania a pešej turistiky.

Prvá útulňa na Baske z roku 1931

Hlavnú zásluhu na jej výstavbe mali akad. maliar Karol Ondreička, Ján Kuba, Július Ježo, Pavol Rehák, Leopold Kovanda a ďalší. Dôvod na jej postavenie práve na Baske bol ten, že na tomto severnom svahu sa dlho držal sneh, čo na teplických svahoch žiaľ bola výnimka. Útulňa bola postavená pre 12 osôb, ale podľa dostupných informácií sa ich tam niekedy zišlo až 40. Z tohto dôvodu sa v roku 1935 spomínaní nadšenci turizmu a lyžovania rozhodli postaviť útulňu (chatu) novú, s väčšou ubytovacou kapacitou. Zorganizovali rôzne akcie a zbierky na získanie finančných prostriedkov na zakúpenie pozemku pod chatu. Hlavným mecenášom tejto stavby bol MUDr. Juraj Papp. Slávnostné otvorenie sa uskutočnilo 28. októbra 1936 za prítomnosti významných politických a kultúrnych osobností. Chata bola pomenovaná ako Štúrova chata Ski-Klubu Trenčianske Teplice na veterných holiach.

Počas II. svetovej vojny chatu užívali nemeckí vojaci. Po ich odchode zostala chata veľmi zdevastovaná. Opäť sa našli nadšenci a milovníci prírody, ktorí chatu znova zrekonštruovali.

Z výstavby chaty v roku 1935

Táto fotografia vyvracia tvrdenia viacerých starších obyvateľov Omšenia o tom, že vymeriavaciu triangulačnú vežu,

ktorú vidieť v pozadí chaty, postavila nemecká armáda počas II. svetovej vojny. Triangulačná vymeriavacia veža patrila do Československej astronomicko-geodetickej siete, ktorá sa v ČSR začala budovať v roku 1931. Meračské práce sa začali vykonávať v rokoch 1935 - 1955. Pri výstavbe chaty v roku 1935 bola už veža postavená.

Marcela Malová

Chata na Baske v súčasnosti

Vesmír očami detí Súkromnej základnej umeleckej školy

Obľúbenej výtvarnej súťaže s astronomickou tematikou vyhlásenej už po XXX. krát Slovenskou ústrednou hvezdárňou v Hurbanove sa zúčastnili aj žiačky Súkromnej základnej umeleckej školy v Omšeni. Podujatie pripravilo Trenčianske osvetové stredisko v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja vo

vestibule TSK od 2.3. do 20.3.2015. Svoje práce tu vystavovali Tamarka Marčeková, Veronika Jarošová a Linda Bežáková. Do celoslovenského kola vyberie porota z každej kategórie 5 prác. V čase uzávierky našich novín ešte neboli známe výsledky. Naším malým umelkyniam držíme palce.

M. Malová

*Vitajte nám slniečko,
ohrej každé srdiečko,
ohrej polia, lúčky, stráne
i zvieratká ospinkané.
Vitajte nám pani jar,
nech vôňou, farbou kvitne kraj...*

V našom pravidelnom, tentoraz jarnom príspevku vám prinášame ďalšie zaujímavosti zo života našej školy.

Každý z nás určite pozná známe slovenské príslovie "Koľko rečí vieš, toľkokrát si človekom..." Znalosť cudzích jazykov patrí v súčasnosti medzi kľúčové kompetencie pri uchádzaní sa o kvalitné pracovné miesto na domacom alebo zahraničnom trhu práce. Neodmysliteľnou časťou vzdelávacieho procesu v školách patrí vyučovanie anglického, nemeckého či iných cudzích jazykov. Malou previerkou vedomostí z tejto oblasti v mesiaci januári bolo školské kolo Olympiády z anglického jazyka, do ktorého sa zapojilo 5 žiakov z ročníkov 5 - 9. Svoje znalosti si preverovali písomnou formou, ktorá bola zameraná na ovládanie gramatiky a čitateľskú zručnosť, čítanie s porozumením. V ústnej časti olympiády zase zaiskrili odpovede pri opise obrázkov.

Tak ako to už býva počas fašiangov, kedy rozvonievajú šišky, zabíjačkové dobroty, tradičné jedlá a veselá zábava, ani tento rok sa nezabudlo aj na naše deti. Obec Omšenie ako hlavný organizátor pre ne v spolupráci s našou školou usporiadala 30.1.2015 detský karneval v spoločenskej miestnosti nad COOP Jednotou. Deti, za výdatnej pomoci svojich rodičov, prišli v nádherných nápaditých maskách, ktoré boli všetky odmenené. Navyše na ne čakala veselá zábava a bohatá tombola.

Začiatok mesiaca február priniesol predškolskému očakávaný zápis do 1. ročníka. V našej škole sa konal dňa 4.2.2015. Dievčatká a chlapci ukázali v rozhovore s pani učiteľkami vedomosti z matematiky a slovenského jazyka, ktoré získavajú v predškolskej výchove v MŠ. Svoju bystrosť, šikovnosť a talenty predvedli pri recitovaní básničiek, speje piesní či kresieb. Za odmenu si deti odniesli milé darčeka, ktoré pre nich vyrobili žiaci z 1.-4. ročníka. Spolu bolo

Zo života našej školy

zapísaných 19 budúcich prváčikov.

Lásku k umeleckému prednesu poézie a prózy a recitátorské umenie vyjadřilo 30 žiakov v školskom kole Hviezdoslavovho Kubína, ktoré sa uskutočnilo dňa 10.2.2015. Žiaci súťažili v 3 kategóriách a ich víťazi nás reprezentovali v obvodovom kole v Trenčíne. Vďaka 61-ročnej tradícii tejto celoslovenskej súťaže venovanej veľkej osobnosti slovenskej literatúry P.O. Hviezdoslavovi môžeme neustále v našich žiakoch upevňovať a rozvíjať zariadenie a lásku pre ľubozvučnú reč, našu slovenčinu. Moja životná cesta - pod týmto názvom sa niesla celodenná aktivita žiakov 9. ročníka. Do školy 24.2.2015 zavítali p. riaditeľka ČPPPaP Trenčín Mgr. D. Turiaková a Mgr. B. Hájková, aby rozhovorom, besedou s mladými ľuďmi, či dotazníkovou metódou zistili možnosti deviatkov, ich záujmy a predpoklady pre ďalšie štúdium na stredných školách. Žiaci 5.-8. ročníkov si zase vypočuli odbornú prednášku a pohovorili si s p. psychologičkou Mgr. M. Matysovou z ČPPPaP Trenčín o rizikách komunikačných systémov a o kyberšikane, ktorá je jedným z najčastejších negatívnych javov na internete. S rozšírením moderných technológií je pre agresorov ľahšie ubližovať niekomu vo virtuálnom prostredí, tomu, komu sa nemusia pozeráť priamo do očí, pričom menej vnímajú emócie a zranenie obete, menej si uvedomujú závažnosť svojho konania a zodpovednosť zaň. Pre obeť je virtuálne šikanovanie ešte závažnejšie - nemôže pred ním uniknúť nikam, ani do bezpečia domova. Ak používa mobilný telefón alebo internet, agresori sa k nej dostanú v ktorúkoľvek dobu a na ktoromkoľvek mieste. Žiaci mali pochopiť, že nejde o druh neškodnej zábavy.

Dňa 26. 2. 2015 sa v našej škole zase zúčastnili žiaci besedy s policajtkou KR PZ Trenčín - s kpt. Mgr. M. Kmecovou. V rámci Preventívneho projektu, ktorý je určený žiakom základných škôl, sa žiaci 1.-4. ročníka v

tematickom celku Dopravná výchova oboznámili s prevenciou dopravnej nehodovosti, boli im poskytnuté základné informácie a rady o tom, ako sa správať na ceste i na chodníku, aby sa nestali obeť dopravnej nehody. Policajтка oddelenia komunikácie a prevencie krajského riaditeľstva PZ najskôr hravou formou (pomocou pracovného zošita s názvom Póla radí deťom) učila žiakov 1. ročníka o pravidlách cestnej premávky. V témach "Chodci" dostali deti informácie o správnej chôdzi po chodníku, po ceste, o správnom prechádzaní cez cestu, o priechode pre chodcov so svetelnou signalizáciou a o význame nosenia reflexných prvkov. V téme "Cyklisti" sa žiaci dozvedeli o bezpečnej jazde na bicykli, o správnom vybavení bicykla a cyklistu. Ďalej boli poučení o dôležitých telefónnych číslach, o nebezpečenstve kontaktu s neznámymi osobami, druhoch ľudských závislostí a výskyte šikanovania v škole. Diskusiu na tieto isté témy absolvovali aj žiaci 2.- 4. ročníka a pani policajтка im premietla aj DVD s obsahom dopravnej výchovy.

Snáď každý z nás si občas zalistuje v rodinnom albume a v spomienkach si pripomenie krásne a nezabudnuteľné chvíle z detstva či mladosti. Takúto milú spomienku na prvý ročník, na otvorený šlabikár v ruke pomohol vytvoriť ujo fotograf našim najmenším žiakom dňa 25. 2. 2015.

Do našej materskej školy zavítalo dňa 26. 2. 2015 bábkové divadlo Teatro Pimprlo pre divadlo všetkých škôlkarov, ale aj prváčikov zo ZŠ, s rozprávkovou hrou o Jankovi Polienkovi. Ako to už v rozprávkach býva, z obyčajného dreveného polienka sa zrazu zrodil synček Janko Polienko, ktorý z nerozvážnosti či zvedavosti odišiel od mamičky i otecka a stratil sa v čarovnom lese. Tu zažíva rôzne dobrodružstvá, stretáva rozprávkové bytosti, ale nakoniec zistí, že mu je smutno za rodičmi a túži sa vrátiť domov. Bábkové predstavenie vykreslilo lásku medzi rodičmi a vzájomnú lásku rodičov a detí. Malí diváci

spoznávali, čo je a čo nie je v živote správne.

V tomto školskom roku sme sa opäť zapojili aj do výtvarných projektov a súťaží. Z mnohých spomenieme Krídla fantázie 2015, projekt, ktorým sa spájajú dva svety: ten náš a svet jedincov, ktorí nemajú to šťastie byť zdravými. Preto poštou (akoby na krídlach fantázie) prileteli od našich žiakov pekné obrázky, aby život detí odkázaných na vozík bol aspoň na chvíľu krajší. V medzinárodnom projekte 62. ročníka Európa v škole, ktorého mottom bolo - "Európa pomáha - pomáha Európa?", súťažili žiaci v 3 kategóriách. Najmladší žiaci vo veku od 6 - 9 rokov sa vo svojich kolážových prácach zamerali na tému vymierajúce rastliny a živočíchy v Európe a vo svete. 10 - 12 roční mladí maliari tou istou technikou spracovávali zase tému, ako by pomohli deťom učiť sa v rozvojových a zničených krajinách. Najstarší žiaci vo veku 13 - 15 rokov mali za úlohu formou plagátu vývarne vyjadriť tematickú oblasť Voda (možnosti ľudí prístupu k čistej vode a ochrana vodných zdrojov).

Mesiac marec patrí tradične knihám. Pripomenúť si ich význam a hodnotu mali možnosť naši žiaci návštevou obecnej knižnice. Boli pre ne pripravené tematické vstupy: Informačná výchova (1. roč.), V kráľovstve plnom kníh (2. roč.), Moje zvieratká (3. roč.), Ako používať slovník (4. roč.). Ďalšou aktivitou obecnej knižnice pre našich žiakov od 2.-5. roč. bola beseda so spisovateľkou Silviou Havelkovou.

S príchodom jari oslavujeme aj veľkonočné sviatky. Šikovné ručičky a nápadité hlávky školákov pod vedením výchovno-vzdelávacích pracovníkov sa zaslúžili o zrealizovanie veľkonočnej výzdoby a výstavy, ktorú mohli obdivovať všetci návštevníci našej školy.

*Baránka aj kačku,
mokrú oblievačku,
vrbové prúťky,
voňavé koláčiky,
maľované vajčka,
božteky na líčka,
jar v duši*

*a všetkého po samé uši.
Prijemné Veľkonočné sviatky...*

Mgr. Tatiana Pavlíková

Spoločenská kronika

Noví občiankovia

Tomáš ČURIK	č. 573
Matej FÍZEL	č. 582
Viktor TVRDOŇ	č. 156
Michal KAZÍK	č. 632
Faustína PRIATKOVÁ	č. 518

Blahoželáme

Životného jubilea sa dožívajú

50 rokov

Štefánia TVRDOŇOVÁ	č. 397
Miroslav DORUŠINEC	č. 7
Pavol BELÚCH	č. 488
Jaroslav TVRDOŇ	č. 397
Pavol KIJÁC	č. 421
Magdaléna MARČEKOVÁ	č. 150
Marcela ŠPAČKOVÁ	č. 401
Vladimír BLIŽNÁK	č. 674
Miroslav LYSIČAN	č. 1
Vilma CHOVANCOVÁ	č. 115

60 rokov

Jozefína KAZÍKOVÁ	č. 98
Pavol DVORSKÝ	č. 12
Blanka TVRDOŇOVÁ	č. 404
Emília DORIČKOVÁ	č. 181
Zdeno KIJÁČIK	č. 60
Ondrej BAJŽÍK	č. 190
Helena TVRDOŇOVÁ	č. 416
Jozef GALIOVSKÝ	č. 54
Rudolf BAJŽÍK	č. 558
Paula HOMOLOVÁ	č. 292

70 rokov

Júlia ŠKROVÁNKOVÁ	č. 425
Viliam MARČEK	č. 23

75 rokov

Marta MATEJÍKOVÁ	č. 73
Pavína TVRDOŇOVÁ	č. 424
Anna MARČEKOVÁ	č. 400
Emília FORTUNOVÁ	č. 117
Rudolf ŠMATLÁK	č. 461

80 rokov

Ladislav HADÁR	č. 291
František BETKA	č. 900
Anna MARČEKOVÁ	č. 285

93 rokov

Magdaléna GAŠPAROVÁ	č. 253
---------------------	--------

Navždy nás opustili

vo veku 61 rokov	
Anna HOMOLOVÁ	č. 702

vo veku 93 rokov	
Mária PÁNISOVÁ	č. 410

vo veku 57 rokov	
František TAŠÁR	č. 82

vo veku 86 rokov	
Mária LAŠŠOVÁ	č. 846

vo veku 83 rokov	
Mária RIEČICKÁ	č. 196

vo veku 88 rokov	
Gizela GALIOVSKÁ	č. 78

vo veku 74 rokov	
Agnesa GULISOVÁ	č. 448

vo veku 92 rokov	
Martin GALIOVSKÝ	č. 75

vo veku 79 rokov	
Jaroslav GULIŠ	č. 448

Za Martinom Galiovským

Blížiac sa výročie Omšenských novín zatienila smutná správa: **dňa 21.2.2015 nás po krátkej chorobe navždy opustil dlhoročný prispievateľ** (celkovo 41 tematicky pestrých článkov predstavujúcich vzácny zdroj poznania) - **pán Martin Galiovský**.

Kým smútiaca rodina prišla o manžela, otca a starého otca, obec stratila vynikajúceho informátora a pamätníka. "S ujom sa dalo vždy dobre pohovárať, mal závideniahodnú pamäť," - povedala Mária Horňáková, neter zosnulého.

Martin Galiovský sa narodil 30.12.1922 v Omšeni ako prvorodené dieťa Michala Galiovského (1897-1983) a Kataríny Čmelkovej (1899-1980). S nostalgiou si pripomínal svoje skromné, avšak šťastné dedinské detstvo v článkoch Moje spomienky na detstvo (Omšenské noviny, ročník XIV, č. 2, jún 2008, str. 4), Vianoce (ročník X, č. 4, december 2004, str. 4-5), a Moje náboženské spomienky z detstva (ročník XIX, č. 4, december 2013, str. 6-7). Jeho otec si písal pamäti, starý otec Ján Čmelko (1874-1950) dlhšie vykonával funkciu richtára a v dedine bol známy ako rozhladený a pokrokový muž. Druhý starý otec Pavol Galiovský (1865-1940) rád vnukovi rozprával rozprávky, povesti a rôzne príhody.

Navzdory početným ranám osudu zostal pán Galiovský neochvejným veriacim. Vďaka nemu sme sa dozvedeli nové, dovtedy neznáme fakty z histórie nášho kostola (Omšenské noviny, ročník XIV, č. 3, september 2008, str. 4 a č. 4, december 2008, str. 3).

Koncom decembra dovŕšil 92. rok života. Zdravie sa zhoršovalo, ale myseľ bola jasná a pracovala ďalej. Plány na zapísanie nových reminiscencií o rozličných aspektoch života v rodnej dedine počas medzivojnového obdobia či chystaný rozhovor s autorom týchto riadkov...

Ako nepatrný prejav úcty uverejňujeme posledný príspevok, ktorý Martin Galiovský krátko pred smrťou dokončil. Navrhovanú tému - ľudová strava v Omšeni za čias jeho mladosti - už žiaľ nestihol spracovať.

Česť jeho pamiatke!

Mgr. Martin Malo

Príbehy z našej dediny

Strýc Jakub bol dobrý gazda, mal dve kravy, dosť veľkú časť poľa, ale pritom bol aj veľmi poverčivý. Veril všetkému, o čom ľudia rozprávali - o bosorkách, o porobení, aj o tom, že bosorka sa môže zmeniť na bársakého živočicha. Raz sa zveril susedovi: "Mišo, vieš, čo sa mi stalo? Kravy mi trafil mlieko. Prišiel som do maštale a videl som tam veľkú žabu, ropuchu. Chytil som ju za nohu a praštil až na cestu. A vieš, čo? Na druhý deň som videl Terezu, tú bosorku starú Hužvikech, mala doškriabanú tvár a obviazanú ruku. Hneď som vedel, že to ona bola v

maštali a takto brala od mojich kráv mlieko. A vieš, čo potom z pomsty bosorka stará urobila? Chcela porobiť kravám, aby zase trafil mlieko. Keď som prišiel do maštale, videl som tam akési zeliny. Hneď som vedel, že tie zeliny, z ktorých keď krava zje, môže trafil mlieko, tam dala ona - bosorka! Zobral som ich a vyhodil na hnoj." Sváko Jano vám bol podivný človek. Nič vám ho to tak nenahnevalo, ako keď ho niekto oslovil prezývkou Fugas. Raz čo sa nestalo! Do našej obce sa prístahoval občan z obce vedľajšej.

pokračovanie na str. 10

Zber komunálneho odpadu a zber triedených zložiek komunálneho odpadu

Zber komunálneho odpadu sa v našej obci v roku 2015 uskutočňuje každý nepárny týždeň v stredu.

Do nádob na komunálny odpad nepatrí žeravý popol, z ktorého môže začať horieť komunálny odpad v kuka voze, a ani odpad, ktorý je možné vyseparovať a odovzdať v rámci triedeného zberu v obci.

Zber plastov je vyhlásený miestnym rozhlasom a uskutočňuje sa v druhej polovici mesiaca. Ostatné

zložky odpadu, ktoré obec zbiera v rámci triedeného zberu je možné ukladať do nádob určených pre triedený zber, alebo po vyhlásení miestnym rozhlasom. Zložky odpadu, ktoré obec triedi, budú uvedené v nasledujúcom čísle novín.

Obec vyzýva občanov, aby dôsledne triedili odpad, využívali nádoby na zavedený zber odpadu v obci a neukladali odpad na iné miesto, ako je určené.

obec Omšenie

Staval so svojou ženou dom. Keď bolo treba urobiť strechu, potreboval na to odborníkov. Pýtal sa svokry, či by nevedela o tesároch, ktorí robia strechy. Ona mu povedala: "Chod' za Kapalech Mišom, Kallecech Adamom a Fugasom Janom, tí robia strechy." On prišiel k Fugasovi a oslovil ho: "Pán Fugas, či by ste mi išli s Kapalech Mišom a Kallecech Adamom urobiť strechu na môj dom?" Ten sa na neho pozrel a podráždene mu povedal: "Vieš čo? Kto ti to povedal, že sa ja volám Fugas, povedz mu, že nech ma bozá tisíckrát v ríť! Ja sa nevolám Fugas, ale Dorušinec." Zať prišiel k svokre a jej povedal: "Mama, Fugas vám odkazuje, aby ste ho bozali tisíckrát v ríť." - "Ale prečo?" - pýtala sa svokra. "No preto, že ste mi povedali, že Dorušinec sa volá Fugas."

Alebo Štefan Gulaš, keď išiel zavčasu ráno peši do zamestnania, podišiel pod Fugasovo okno a skríkol: "Fujáás"; Fugas bol náhodou vtedy vonku, len v gacoch, čo Gulaš nepostrehol. A Fugas na neho skríkol: "No počkaj, ja ti dám Fujasa!" Gulaš nebežal na cestu, ale vběhol Fugasovmu susedovi do dvora, kde ho Fugas chytil, ale Gulaš sa mu vytrhol a ušiel. Sused keď počul na dvore krik, išiel von a keď tam videl Fujasa, začudovane sa ho opýtal: "Ale Jano, preboha, čo tu stváraš tak zavčasu ráno, a to ešte len tak v gacoch?" Fugas medziiným povedal: "Keby som mal druhú ruku veľnú, tak by mi nebol ušiel a poriadne by som mu nasekal!" Fugasovi sa pri tejto trme-vrme roztrhol na gacoch motúz, teda ich musel rukou držať, aby mu nespadli na päty, a tak sa Gulašovi podarilo ujsť.

Ja, Lukáš Černický, Anton Červený a môj sused Mišo sme večer išli Fugasovmu susedovi Martinovi na hrušky,

ktoré mal za chalupou. Lukáš vyšiel na hrušku, že nám pár odtrhne. Martin to zbadal a išiel k nám. My sme ušli a Lukáš ostal na hruške. Martin pod hruškou kričal na Lukáša: "Pod' už dole, čo ťa tu budem do rána čakať!?" Fugas počul Martinovo volanie a prišiel aj on pod hrušku. Lukáš šikovne zoskočil z hrušky a ušiel. Na druhý deň v nedeľu sme pred začiatkom sv. omše stáli pred kostolom. Bol tam aj Martin. Prišli sme k nemu a opýtali sme sa ho: "Martin, čo si tých chalanov nechytíš, keď ti boli na hruškách?" On odpovedal: "Však aj Jano Fugas tam bol a ušiel." Fugas bol niekde nablízku s chlapmi, počul to, prišiel pred Martina a mu povedal: "Martin, ty kok**, ja sa volám Dorušinec ako aj ty, a nie Fugas." Čo sme tam boli, všetci sme sa rozosmiali.

Ujo Štefan bol veľmi výbušný, i pre nepatrnú maličkosť sa ľahko nahneval. Napríklad v tomto prípade. Cez žatvu až do konca jesene občania chodili na vartu, vždy dvaja postupne po jednom z každého domu. Museli celú noc strážiť dedinu. To sa robilo ohľadne požiaru, keď boli plné povaly obilia a slamy. Pre vartu bola palica s reti-azkami a tá sa odovzdávala ďalšej varte z domu do domu. Ujovi Štefanovi doniesol sused palicu bez toho, že by on bol minulú noc na varte. Tento susedov podvod tak uja Štefana rozhneval, že palicu, ktorú mu dal sused, pred jeho očami sekerou rozsekal. Potom mu to bolo ľúto, skoro sa až rozplakal, keď musel zaplatiť odborníkovi za výrobu novej palice.

Keď som skončil základnú školu, musel som ešte pásť kravy. Išli sme s Paľom Marčekom (s prezývkou Marišák) s kravami po ceste cez Nivu, pásť do Ďurovej. Ujo Štefan dobrý kúsok od cesty viazal obilie - i napriek tomu, že bolo zamračené a vyzeralo to na dážď. My sme

ho oslovili: "Čo sváko, suché je, suché?" A on - ako bol zohnutý nad snopom, chrbtom k nám, hneď neodpovedal. Až o chvíľu - tak ako bol zohnutý, otočil hlavu smerom k nám, snáď preto, že nebolo dosť suché a

podráždene povedal: "V ríť ho bozááj!"

Tieto príhody sa skutočne stali, niektoré mená som pomenil, aby sa potomkovia dotýčných na to neurazili.

Martin Galiovský

Omšenské mlyny a iné prežitky - 2. časť

Na valche tkanivo navinuli na hrubý drevený, pomaly sa krútiaci valec; nepretržite ho máčali vodou, asi šiestimi tľkami ovládanými (čiže zdvíhanými) palcovou hriadeľou ho stíkali - tými tkanivo splstvili a súkno bolo hotové. Z neho šli kabanice, haleny, nohavice súkenáky, papuče podobné krpcom a tzv. habatky podobné poltopánkam.

Z mlynice jedného zo Škrovánkových mlynov je dnes už len torzo so šrotovníkom.

Oproti Bielikých cesty (dnes ulica k športovému areálu) hať na potoku narážala vodu do náhonu dolného mlyna, ktorý pri dome č. 240 zasahoval až do stredu dnešnej ulice a aj táto struha priberala - odvádzala vodu prýštiacu z podmočeného územia a v mieste, kde končí rovina, sa náhon stáčil a cez Rakytie smeroval k mlynu. Táto jeho časť struhy je funkčná i teraz, odvádzala vodu až zo studničky pod slivečkou na Tašárikoch hončekoch.

Struhy popod svahy záhumní aj na ľavej strane

dediny boli vedené pre melioračný účinok, ale aj ako úžitková voda a na napájanie dobytky. Vodu z vodovodu máme od roku 1913. Mor v roku 1909 kosil deti tak, že do spoločného hrobu pochovávali dve až tri mŕtvolky - tým asi vtedy aj skončilo pochovávanie na Cebých cintoríne. Vodovod dala postaviť obec na radu lekárov ako opatrenie proti infekčným chorobám. Takí sme ľudia, predstavte si, aj vtedy boli ktorísi proti. Výpuste boli pôvodne vonku, až po II. svetovej vojne zavádzali si ľudia vodu do domov.

Vody spod Laščeka ešte v našej dobe odvádzala funkčná struha vedená za Masárech, Katrených a Marčekých (už neexistujúcimi) humnami do potoka medzi farou a kultúrnym domom. "Rybničky" napovedajú, že táto struha vodou napájala aj sústavu nádrží na chov rýb. Sústava zahŕňala Marišíných pozemky a cirkevný pozemok neskoršieho kultúrneho domu.

Pokračovanie nabadúce
Augustín Baláž

PONUKA NOVEJ SLUŽBY TVK - VÝVOZ ODPADOVÝCH VÔD ZO ŽUMPY

Objednávky na vývoz žumpy prijímame na tel. čísle 0904 627 923.

Cena za jeden vývoz pre obyvateľstvo:

- 33,33 Eur+DPH = 40 Eur s DPH (vrátane dopravy), bude sa účtovať v hotovosti so šoférom vozu.

Cena za jeden vývoz pre ostatných odberateľov:

- 33,33 Eur+DPH = 40 Eur s DPH plus doprava 1,2 Eur/km + DPH = 1,44 Eur/km s DPH. Títo odberatelia budú fakturovaní.

Objem fekálneho vozu - jeden vývoz - je 10m³.

Pracovná doba fekálneho vozu je 7:00 - 15:00.

OMŠENSKÉ NOVINY: Občiansky štvrťročník, vydáva Obec Omšenie, IČO 00 311 880.

Redakčná rada: Predsedníčka redakčnej rady: Marcela Malová, Šéfredaktor: Mgr. Martin Malo, Členovia: Lubica Malová, Mária Škrovánková, Helena Matuščinová.

Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Obec Omšenie, 914 43 Omšenie 330 E-mail: omsenskenoviny@gmail.com EV 3209/09 ISSN 1339-3197

Budúca uzávierka Omšenských novín 5.VI.2015 Náklad 500 ks Grafická úprava a tlač EXPRESTLAČ - Sedmerovec.

Redakcia nezodpovedá za obsah dodaných článkov.

TLAČIARENSKÝ ŠKRIATOK MOŽNÝ.

Dôležité telefónne čísla

SOS tiesňové volania	112
Záchranná zdravotná služba	155
Hasičský a záchranný zbor	150
Polícia	158
Polícia Trenčianske Teplice	655 22 33

Poruchy - plyn	0850 111 727
Poruchy - elektrický prúd	0800 111 567
Poruchy - voda	0800 121 333
Nepretržitá havarijná a núdzová služba pre motoristov	18 123
TVK vývoz žumpy	0904627923

Zdravotníctvo

6552714	Lekárň Pánovce Trenčianske Teplice	
6552227	MUDr. Beáta Panúšková	- praktická lekárka pre dospelých
6552440	MUDr. Magdaléna Gáboríková	- praktická lekárka pre dospelých
6552437, 0905359149	MUDr. Darina Žbirková	- praktická lekárka pre dospelých
6553134	MUDr. Dušan Bustín	- zubný lekár
6553325	MUDr. Emília Drobná	- zubná lekárka
6553482	MUDr. Helena Jurnečková	- praktická lekárka pre deti a dorast
6553620	MUDr. Viera Svrbíková	- detská lekárka
6551507	MUDr. Edmund Kula	- interná ambulancia
6552043	MUDr. Peter Kotleba	- gynekologická ambulancia
6551414	MUDr. Katarína Kotlebová	- gynekologická ambulancia
6491004, 0905 221 596	MUDr. Elena Kruteková	- diabetologická ambulancia
6553038	MUDr. Natália Belicová	- rehabilitačná ambulancia
6553253	MUDr. Oto Markech	- ortopedická ambulancia
6553243	RTG	- röntgen - Trenčianska Teplá
6555227	Vila ZORKA	- rehabilitácia

042 4426330, 0904 504 498	Pohrebná služba p. Dado - Dubnica nad Váhom
0905 568 065	Pohrebná služba p. Mikula Trenčianske Teplice
041 5006922	Krematórium FUNERAL Žilina

6566 111	Nemocnica Trenčín - operátor
6566 609	Pohotovosť pre deti a dorast Trenčín
6566 711	Pohotovosť dospelí Trenčín
6400 010	Pohotovosť stomatologická/zubná Trenčín

Ďalšie užitočné telefónne čísla:

6597215, 0918 412 250	Obecný úrad Omšenie č. 330 - starosta obce
6597229	Obecný úrad Omšenie č. 330
6597627	Obecná knižnica a referentka kultúry, Omšenie č. 330
0905 957 413	Dobrovoľný hasičský zbor obce Omšenie
6597238	Základná škola s materskou školou, Omšenie č. 629 - ZŠ
6597269	Základná škola s materskou školou, Omšenie č. 329 - MŠ
6597217	Školská jedáleň, Omšenie (v budove MŠ)
6597091, 0915766513	Súkromná základná umelecká škola, Omšenie 629
6597250, 0905397241	Rímsko-katolícky farský úrad, Omšenie č. 1
6597276	Slovenská pošta, filiálka Omšenie č.330 - priehradka
6597124	Slovenská pošta, filiálka Omšenie č. 330 - doručovateľky
6597162	BASKAD obchod so zmiešaným tovarom J. Bajzík, Omšenie č. 28
6597492	BOTAMIX obchod s textilom a zmiešaným tovarom E. Hoštáková, Omšenie č. 41
6597258, 0908197736	FLOVER Z. Kotešová záhradkárske potreby, Omšenie č. 297
6597264	Hostinec u Trokana, Omšenie č. 340
0917 989 837	Pizzéria u Trokana, Omšenie č. 340
0908 197 736	Hostinec Krmelec, Omšenie č. 272 (na ihrisku)
0904 461 362	KADERNÍCTVO Monika Tašárová v budove OcÚ, Omšenie č. 330
6597147	KOVOSPOL novinový stánok, Omšenie č. 504
0911 132 505	Lahôdky, predaj pekárenských výrobkov, Omšenie č. 691
0911 120 579	Homolová Katarína MIKA textil a doplnkový tovar, Omšenie č. 135
0908 733 198	Pohostinstvo u Kohúta, Omšenie č. 497
6597225	Potraviny COOP Jednota, Omšenie č. 161
6597283	Potraviny COOP Jednota, Omšenie č. 340
6597255, 0904 649 403	Potraviny u Repiny, Omšenie č. 301
6597116	Žihlavič s.r.o, Omšenie č. 462 (živočíšna výroba a služby)
6597257	Obecný úrad, Dolná Poruba č. 61
0905 635 221	Pekáreň Homôlka, Dolná Poruba č. 191
6597292	Pestovateľská pálenica, Dolná Poruba
6556716	Matrika, Trenčianske Teplice
0961203411	Okresné riaditeľstvo policajného zboru v Trenčíne (OP, cestovné doklady, vodičské preukazy)
0906 171 989	Sociálna poisťovňa, Trenčín
0800 123 123	Sociálna poisťovňa - dôchodky
24401111	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín
6574111	Daňový úrad, Trenčín
2824111	Všeobecná zdravotná poisťovňa Trenčín
0850 111 211	ZP UNION Trenčín
0850 850 850	ZP Dôvera Trenčín
2817201	Okresný úrad - Katastrálny odbor, Trenčín
6552542	Technické služby Trenčianske Teplice
0917 095 865, 0918 535 666	Skládka odpadov, Dežerice
6552231	Mestský úrad, Trenčianske Teplice
6591311	Obecný úrad, Trenčianská Teplá
Smerové číslo Trenčína pri volaní v SR	032
Smerové číslo pri volaní zo zahraničia do Trenčína	00421 32
Informácie o telefónnych číslach	1181
Univerzálna hlasová informačná služba	1180
Informácie o medzinárodných telefónnych číslach	12 149
Ohlasovňa telefónnych porúch	12 129